

1

Kes on see Vana Testamendi prohvet lõvikoopas Peter Paul Rubensi maalil? Kuningas Dareios sulges ta lõvikoopasse. Lõvid aga ei teinud talle liiga ja nii päästis kuningas Dareios ta koopast välja, heites lõvide ette hoopis kõik need, kes prohveti peale kaevanud olid. Sama (ees)nime kannab ka Eesti kirjandusest tuntud mereröövli laeva "Skorpion" kapten, samuti leiame selle nime viimase Eesti Laulu parimate esitajate hulgast (nii poolfinaalis kui finaalis esineti 6. numbri all).

2

Indiaanlased nimetasid selle nimega vaeslapse, Uruguays ja Brasiilias kutsuti nii aga lihtsalt röövlit. Esimesena nimetati nii linnadest põgenenud hispaanlasi, kelle lapsed sündisid abieludest indiaanlannadega ja alustasid erakuelu, mis linnameestele tundus metsik ja vägivaldne. Romantilistes legendides kirjeldatakse neid kui üksildasi, füüsiliselt tugevaid, vabadust armastavaid karjuseid. Nad kandsid nahkset sombreerot, nahksaapaid, laiu pükse ja pontšot. Nad olid üllameelsed, kogu nende varandus kuulus ka nende sõpradele. **Kellest on jutt?**

3

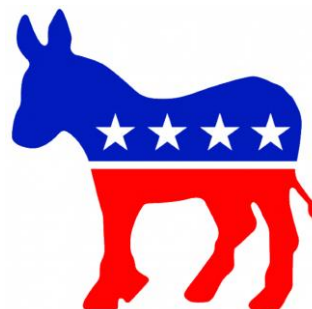
Esimene 1991. aastal taasiseseisvunud Eestit tunnustanud riik oli Island, kelle auks on seetõttu nimetatud Tallinnas Välisministeeriumi ees asuv väljak Islandi väljakuks. **Milline riik oli aga Islandi järel teine**, mis taastas Eesti Vabariigiga diplomaatilised suhted, ning ühtlasi esimene Euroopa Liidu ja NATO liikmesriik, mis Eesti iseseisvust tunnustas? Samuti oli riigi toonane peaminister (ametis 1982-1993) Poul Schlüter esimene valitsusjuht väljastpoolt NSV Liitu, kes saabus Eestisse ametivisiidile.

4

Aprillis 1961 korraldati USA juhtimisel ebaõnnestunud dessant Kuubale eesmärgiga hõivata Kuuba edelaosa ja kukutada Fidel Castro. Operatsioon on tuntud oma nime järgi, mis tuleneb selle toimumiskohast (*Bahía de Cochinos* - *** laht). **Mis laht?** Vastuseks palume üht kodulooma.

5

Siin on ühe mõjuvõimsa organisatsiooni mitteametlik sümbol nende ametlik logo (D-täht). **Mis organisatsioon?**

ja

6

Need kaks isikut kannavad sama perekonnanime. **Millist?** Kaabuga isik on muide oma riigi peaminister. Kui nimi ei meenu, saate 1 punkti riigi eest.

7

See Taavi Rõivase valitsuse minister oli samas ametis ka 2002-2003, kui peaministriks oli Siim Kallas. Tegemist on tubli sportlasega, kunagi on ta kolmikut hüpanud üle 14 meetri. Ta on olnud ka Eesti Kergetõustikuliidu president. **Kellest on jutt?**

8

Mesopotaamia nimi tähendab teatavasti kahe jõe vahelist ala. **Mis nime kannab neist põhjapoolsem?** Samanimelise pillirooparvega seilas Thor Heyerdahli juhitud rahvusvaheline meeskond vanade kaubateede jääl 1977-1978 Mesopotaamiast Djiboutisse.

9

Milline indiaanipärane nimetus ühendab seda helikopterit ja levinuimat veebiserveri tüüpi?

10

Portugali kuningakoda pages 1808. aastal Napoleoni eest koos hulga saatjate ja sõjaväelastega kaugele maale. Kuningas elas kaugel maal 13 aastat, avas seal sadama välislaevadele ja viis läbi hulga majandusuuendusi. Kui kuningas 1821 kodumaale naasis, kuulutas regendiks jäänud prints 1822. aastal kauge maa iseseisvaks ning temast endast sai riigi esimene keiser. Keiser muuseas komponeeris ise ka riigi esimese rahvushümni, kuid juba alates 1831 mängitakse riigihümnina kuuluvat viisi. **Milline riik sai selliselt iseseisvaks?**

11

12

Linna, mille vappi ja lippu siin näete, nimeks on 1939. aastal kaalutud ka Pakre ja Lahe. Linna ajalugu algab 1718. aastast, mil Peeter I käsul rajati sadam, mis sai nimeks Rogervijk. Linnaõigused on asulal alates 1783. aastast. **Mis linn?**

Selle taime lihtsateks eristamistunnusteks on kaks südamekujulist lehte (harva ka üks). Viljad on punased ja kergelt mürgised. **Mis taim?**

13

See ueilslasest geograaf töötas aastatel 1830-43 India maamööduameti juhatajana. 1861. aastal löödi ta rüütliks ja aasta hiljem valiti Kuningliku Geograafiaseltsi asepresidendiks. Siiski võib öelda, et tema saavutusest on kuulsam tema nimi ja seda tänu ühele objektile, mille koordinaatideks on 27°59'17" põhjalaiust ja 86°55'31" idapikkust. **Kes?**

14

See on ainuke Lõuna-Ameerika riik, kus riigikeeleks on inglise keel. Prantslased panid linnale 1782. aastal nimeks Longchamps ja hollandlased 1784 Stabroek, 1812. aastal sai pealinn nime tollal valitsenud Inglismaa kuninga George III järgi. **Mis riik?**

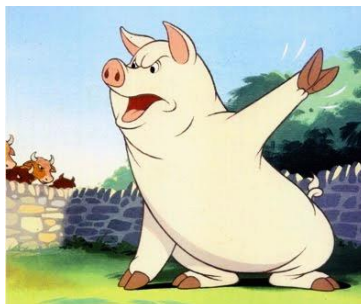
15

Milline linn?

- Tegemist on Müncheni ja Nürnbergi järel Baierimaa suuruselt kolmanda linnaga, seal elab umbes 265 000 inimest;
- Selles linnas tegutses Fuggerite pankuriperekond, mida peeti XV ja XVI sajandil Euroopa üheks rikkamaks perekonnaks;
- Rudolf Diesel hakkas just selles linnas tootma diiselmootoreid;
- Sellest linnast alustas oma legendaarset lendu Inglismaale Rudolf Hess;
- üheks kuulsamaks linnas sündinud inimeseks on Bertolt Brecht;
- 1972. aastal toimunud Müncheni olümpiamängude tarbeks rajati linna maailma esimene veeslaalomi tehistrass, seal toimusid võistlused süsta- ja kanuuslaalomis;
- Linnas elab ja töötab igapäevaselt jalgpallur Ragnar Klavan.

- 16 Millist ühist nime kannavad opositsionäärlist siga George Orwelli "Loomade farmis" ning perekond Simpsonite kass? Võib vastata nii inglise kui eesti keeles.

- 17 Aastal 1869 märkis üks päevaleht, et Mont Cenis' tunneli ja Suesi kanali kaudu saab peagi võimalikuks reisida ***. Artiklit luges kirjanik Jules Verne ja kasutas punktiirile sobiva lauseosa ära oma neli aastat hiljem ilmunud romaani pealkirjana: "XXX YYY ümber maailma". Millised kaks sõna tuleks kirjutada XXX ja YYY asemele?

- 18 Millise mereeluka suurimaks liigiks on peamiselt Jaapani ümbruses leviv Nomura alaliik? Ta võib kaaluda üle 200 kilogrammi ja läbimõõt võib olla kuni kaks meetrit. Merebioloogide hinnangul peab inimkond astuma otsustavaid samme, et need merefauna esindajad maailma mere ökoloogilistes süsteemides võimu üle ei võtaks.

19

Milline nimetus ühendab üht puuvilja, lindu (pildil näete vasakul ema- ja paremal isalindu) ja keelt ühes riigis? Need linnud on levinud just selles riigis ja seda puuvilja toodetakse selles riigis rohkem kui kogu mujal maailmas kokku.

- 20 Võistlustantsud jagunevad standardtantsudeks ning Ladina-Ameerika tantsudeks. Viimaste hulka kuuluvad samba, tšatša, rumba ning kaks tantsu, mis pole pärit üldsegi Ladina-Ameerikast: paso doble ja džaiiv. Standardtantsude hulka kuulub jällegi aeglase valsi, viini valsi, fokstroti ja quickstepi kõrval ka üks Ladina-Ameerikast pärit tants. Mis tants?

21

Palli hoiab sellel pildil mullu neljandat korda NBA meistriks tulnud San Antonio Spursi mängija Tony Parker. **Kes aga hoiab mängusärki?**

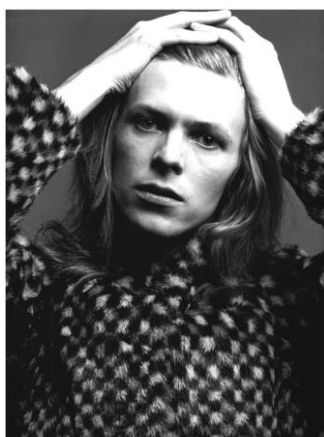
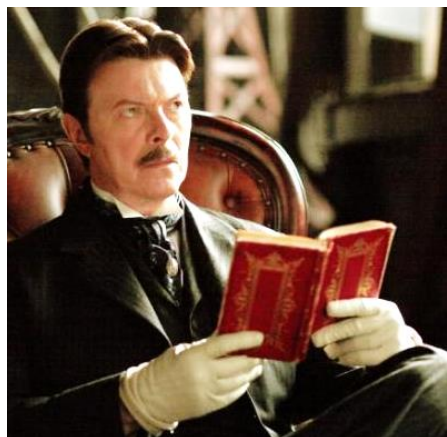
22

Skorbuut on C-vitamiini puudusest tingitud haigus, mis asub organismi murendama tavaliselt pärast ligikaudu kuuenädalast kuiv- ja soolaproduktide tarbimist. Haiguse esimeseks tundemärgiks on paistetavad igemed ja logisema hakkavad hambad, millele järgnevad pigmendilaigud nahal ja järkjärguline langemine tuima letargiasse. Sisemistele verejooksudele ja jõukaotusele lisaks tekib pikapeale ka vaimne surutis. XVI-XIX sajandil oli skorbuut kõige suuremaks süüdlaseks ühe elukutse pidajate surmades. **Millise elukutse esindajaid viis skorbuut hauda?**

23

See riik on ainus väljastpoolt Euroopat, kus on kaks korda peetud jalgpalli maailmameistrivõistlusi. Selle riigi meeskond oli üheks pooleks esimesel MM-matšil 1930 ja jäi sellel MM-l 13.-ks ehk viimaseks. Kaks korda on MM-l jõutud veerandfinaali, need mõlemad olidki kodused MM-d. Kõigil MM-del alates 1994 on jõutud kaheksandikfinaali, aga sealt edasi enam mitte. **Mis riik?**

24

Eelvoorus näitasime Nikola Tesla nime kandvat autot. Siin pildil on Tesla 2006. aastal valminud filmis *The Prestige*. Teda kehastab mees (kõrvalpildil), kes oluliselt rohkem on tuntud muusikuna. Tema üks tuntumaid albumeid kannab nime *The Rise and Fall of Ziggy Stardust and the Spiders from Mars*. **Kes kehastab Teslat filmis *The Prestige*?**

25

Kes on pildil olev kahekordne maailmameister?

- 26 Nähtav logo kuulub oma riigi suurimale elektroonikaettevõttele, mis 2013. aastal tõi turule maailma kõige õhema mobiiltelefoni Ascend P6, mille paksuseks on kõigest 6,18 millimeetrit. **Millise firma logo näete?**

- 27 Milline põhimõtteline erinevus on lumelauasõidus stiilide *goofy* ja *regular* vahel?

- 28 Selle automargi erinevaid modifikatsioone toodeti kokku ligi 236 000. **Mis automark?**

- 29 Üleüldse mitte ammu tegid spordivaldkonnas tegusid ühes ja samas tiimis liikmeiks olevad Bertrand Roiné, Danijel Šarić, Borja Vidal, Rafael Capote, Abdulla al-Karbi jne. Samasse seltskonda on kutsutud ka Mait Patraili, aga mees loobus. **Mis meeskond neid ühendab (riik ja spordiala)?**

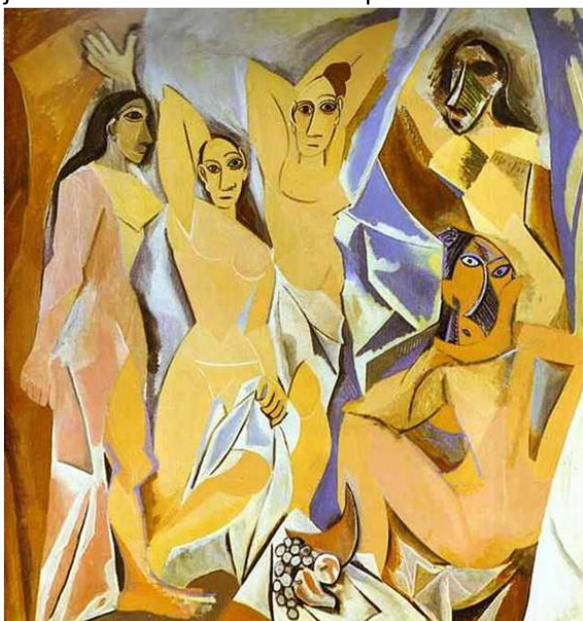
- 30 **Nimetage muusik**, kes on seni ilmutanud kaks albumit ning õiget nime pole neist kummalgi: esimene neist (aastast 2011) on tähistatud tähemärgiga „+“ ja teine (2014) tähemärgiga „x“.

- 31 Meie rahvuseepose kangelase Kalevipoja suhted naistega olid ebamäärased, et mitte öelda isegi vägivaldsed. Kalevipoja Läti kolleegil Karutapjal oli lugu konkreetsem ja selles ei puudunud isegi armastus. **Kes oli Lacplesise armastatu?** Fotol on vihjeks Läti praegune peaminister.

- 32 Näete maali, mille kohta George Braque olevat öelnud, et pildi vaatamine on sama, mis "põleva petrooleumi joomine". Pildil on kujutatud avalikke naisi Barcelonas Avignoni tänaval. **Kes on kunstnik ja mis kunstivoolule see maal pani aluse?**

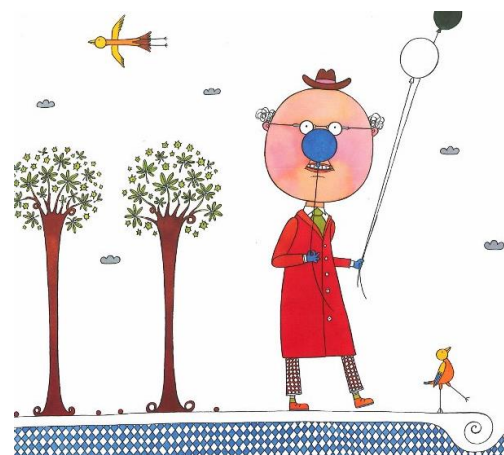

- 33 Pildil olev artist on pärit Uus-Meremaalt ning tema kodanikunimi on Ella Marija Lani Yelich-O'Connor. **Millist artistinime kannab see maailma üks mõjukamaid teenager'eid?**

- 34 Selle William Shakespeare'i näidendi alguses on Šotimaa kuningaks Duncan ning näidendi lõpus tema poeg Malcolm. Nende vahepeal on kuningaks aga näidendi nimitegelane, kes on ühtlasi ka Duncani tapjaks. **Millisest näidendist on jutt?**

- 35 Ta on lõpetanud Tallinna Kunstiülikooli graafika erialal. Näitustel hakkas esinema 1992. aastast. On olnud muuhulgas ajakirja „Täheke“ peatoimetaja. Ta on illustreerinud hulgaliselt raamatuid, nende seas Aino Perviku teosed „Kallis härra Q“, „Sookoll ja sisalik“, „Presidendilood“ jpt. Ka ta ise on menukas lastekirjanik (teosed „Ernesto küülikud“, „Sanna ja salakütid“, „Printsess Lulu ja härra Kere“, „Tobias ja teine B“). **Kellest on jutt?**

- 36 Kes on see tänavu 50-aastaseks saav kunstnik?
Need tegelased valmisid tal kaks nädalat tagasi.

97

- 37 Nimetage filmi pealkiri, mis ühendab mõlemat noormeest – Margus Karu ja Mihkel Ulki.

- 38 Iga-aastased sõnavõistlused on eesti keelt rikastanud erinevate rohkemat või vähemat kandepinda leidnud uudissõnadega, olgu siis taristu, kohuke või nuhvel. Küsime aga sõnavõistluse enda paralleelnime. **Kuidas see kõlab?**

39

Kes on need näitlejad – vanaisa ja lapselaps? Palume nende ühist perekonnanime.

40

1994. aasta jõulude ajal mängisid raadiod üle maailma esmakordselt pühadelugu „All I Want For Christmas Is You“. Tegu on ühe kõigi aegade edukama allalaaditava telefonihelinaga. 2010. aastal tegi üks briti farmer avastuse, et tema kitsed annavad hittloo kuulamise peale rohkem piima. **Kes on selle loo esitaja?** Kuuldavas

versionis teeb kaasa Justin Bieber, teda me ei küsi.

- 41 Mis seltskond on pildil? Vastata võib ühe sõnaga.

- 42 Ajakirjanik Kalle Muuli kirjutab oma mullu ilmunud raamatus "Kodanike riik" tema elukäigust järgmist: *"Haiglas olid teda vaatamas käinud kümned ja kümned inimesed. Vahel ka need, kellest ta poleks seda osanud oodata. Voodisse aheldatud mehele, kellel polnud jaksu üle viie minuti järjest televiisorit vaadata, oli see tohutu tugi. See andis jõudu vastu pidada ka siis, kui pähe hiilis mõte, et parem juba surra kui juurviljana voodis kõduneda. Samamoodi aitasid isegi võhivõõrad inimesed oma toetusega teda siis, kui ta ratastoolis ukerdas või karkudega ringi komberdas. Ühtäkki tajus ta erilise selgusega, et inimene on seltskondlik olend, kes ei ole loodud elama üksinda ja ainult iseendale. Surma palge ees sai ta aru sellest, millele tervena ja tugevana polnud mõelnudki: tema elu ei ole tähtis ainult talle endale, vaid ka teistele inimestele. /.../"* Mõne aja pärast sai temast Eesti peaminister. **Kellest käib jutt?**

- 43 Seda liharooga saab ehedal kujul ainult vasikalihast (soovitavalt pehmest), kana-, kalkuni- ja sealiha ei sobi. Vasikaliha klopitakse ja paneeritakse, seejärel kastetakse lahtiklopidud munasse ja riivsaia ning praetakse. Serveerimisel lisatakse igale tükile sidrun, omal kohal on kapparid ning – üllatus, üllatus! – mõnikord ka kilu. **Millisest lihapalast on jutt?**

- 44 *Index *** prohibitorum* on nimekiri, mis esmakordselt avaldati paavst Paulus IV korraldusel 1559. aastal. Nimekiri tühistati paavst Paulus VI poolt 1966. aastal. Teatud sorti ***-te maaletoojaid Leedus XIX sajandi lõpul peeti rahvusliku ärkamise kangelasteks. **Millest on jutt?**
- 45 Nende asutuste reastamiseks kasutatakse Shanghai *ranking'* ut ning viimasel kümnendil on selle edetabeli kindlaks esinumbriks üks Massachusettsi osariigis paiknev asutus. 2014. aasta seisuga asub 30 parimast 26 USA-s või Suurbritannias, ainsate eranditena on 30 parima hulka mahtunud Zürichis, Tokyos, Torontos ja Kyotos asuvad asutused. **Mille reastamiseks kasutatakse Shanghai *ranking'* ut?**

46 Nädalatagustel Riigikogu valimistel sai kandidaat keskmiselt 38 korda vähem hääli kui rekordimees Edgar Savisaar. Kui suur on nüüd kogutud häälte arvu rekord ehk **mitu häält anti Savisaarele?**

Rootsis tulevad oktoobris 2015 käibele uue seeria rahatähed, portreedeks Astrid Lindgren, Evert Taube, Greta Garbo, Birgit Nilsson, Dag Hammarskjöld ja mees 200-kroonisel. **Kes?** Juhime tähelepanu filmikaamerale esikülje paremas nurgas.

48 2014. aastal leiti Hiinas Xinjangi uiguuri autonoomses regioonis hinnanguliselt 3200 aastat vana rõivaese, mille näol võib olla tegemist vanima omataolisega maailmas üldse. Varasemalt neid Euroopas ja Aasias ei kantud, arheoloogide hinnangul võtsid need kasutusele nomaadid, et paremini omi igapäevaseid asju ajada. **Millise rõivaesemega on tegu?**

49 Pildil oleva mehe eesnimi on väikese varieeruvusega kirjapildis kõige populaarsemaks perekonnanimeks nii Poolas, Tšehhis kui Sloveenias, kuid mitte mehe enda kodumaal. Nimel oli ajalooliselt kindel tähendus ning see tähistas slaavi riikides võõrast või uustulnukat. **Millisest nimest on jutt?**

50 Selle muusikapala nimi tuleneb itaaliakeelsest sõnast, mis tähendab „rahulik“ või „vaikne“ ning algselt tähendas see õhtumuusikat, mida kanti ette vabas õhus, tihti ka pühendusega tähtpäevaks või armastuse avaldamiseks kellelegi. Samanimeline pala kuulub näiteks A-Rühma repertuaari (esitab koos Tanel Padariga), Raimond Valgre on aga kirjutanud "Suveöö ****" ja "Viljandi ***". **Millest jutt?**

Vastused

1	Daniel (Taaniel)	26	Huawei
2	gautšo (gaucho)	27	sõidetakse parem/vasak külg ees
3	Taani	28	Pobeda (M-20)
4	Sigade laht	29	Katari käsipallimeeskond
5	USA demokraatlik partei	30	Ed Sheeran
6	Solberg (Norra)	31	Laimdota
7	Sven Mikser	32	Pablo Picasso, kubism
8	Tigris	33	Lorde
9	Apache	34	Macbeth
10	Brasillia	35	Piret Raud
11	Paldiski	36	Marko Mäetamm
12	leseleht	37	Nullpunkt
13	George Everest	38	sõnaus
14	Guajaana	39	Üksküla (Aarne ja Kristjan)
15	Augsburg	40	Mariah Carey
16	Snowball	41	Tuvikesed
17	80 päevaga (ümber maailma)	42	Andrus Ansip
18	meduus	43	viini šnitsel
19	mandariin (-vart)	44	raamatud (keelatud)
20	tango	45	ülikoolid
21	Barack Obama	46	25055
22	meremehed	47	Ingmar Bergman
23	Mehhiko	48	püksid
24	David Bowie	49	Novak (Djokovič)
25	Lewis Hamilton	50	serenaad

Küsimused: Illar Tõnisson, Mati Räli, Arko Olesk, Indrek Salis, Jevgeni Nurmla, Aare Olander

Muusika ja video:

- 10 <https://www.youtube.com/watch?v=5DoDITrrRzI>
- 20 <https://www.youtube.com/watch?v=dsU9zmnZ37g>
- 30 https://www.youtube.com/watch?v=G2fOum_KWQU
- 40 <https://www.youtube.com/watch?v=fGFNmEOntFA>
- 50 <https://www.youtube.com/watch?v=42eTRz6NH70>

